

Omaan kotiin!

Asumisen opas

Anu Kubach
Elina Leinonen
Marjukka Hapuoja

KEHITYSVAMMAISTEN PALVELUSÄÄTIÖN JULKAISUJA 03/2020

**OMAA KOTIIN!
Asumisen opas**

Kehitysvammaisten Palvelusäätiön julkaisu 03/2020

ISBN 978-952-7292-25-9 (painettu)

ISBN 978-952-7292-33-4 (verkkajulkaisu)

ISSN 2670-1863

Anu Kubach, Elina Leinonen ja Marjukka Hapuoja

Kansikuva: **Ilona Pietiläinen**

Takakannen kuva: **Juha Vääräkangas**

Julkaisun ulkoasu: **Jaakko Bashmakov**

Kehitysvammaisten Palvelusäätiö

Pinninkatu 51

33100 Tampere

www.kvps.fi

Kirjapaino **Kariteam, 2020**

Sisältö

5 Tervetuloa uuteen kotiin

6 1. Mitä itsenäinen asuminen tarkoittaa?

8 2. Paperiasiat kuntoon!

14 3. Uuden kodin ostoslista

16 4. Raha-asiat

18 5. Asumisviihtyisyys

22 6. Asunnon kunnossapito

26 7. Sähkölaitteet

28 8. Minä ja muut asukkaat

32 9. Yhteisten tilojen käyttö

36 10. Ulkoalueiden käyttö

38 11. Paloturvallisuus

42 12. Itsenäisyys – yksinäisyys?

44 Hyödyllisiä yhteystietoja

45 Asunnosta pois muuttavan muistilista

46 ELLA säteilee itsenäisyyden iloa

49 Onnea on uusi yhteinen koti!

52 Teemun kodissa huumori hersyää ja haitari soi

Pasi Hakala ostaa asunnon, Anu Kubach neuvoo ja opastaa asumisessa ja Antti Aumala auttaa, kun asunnossasi on korjattavaa tai remontoitavaa.

KUVA: ELINA LEINONEN

Tervetuloa uuteen kotiin

Onnea uuteen kotiin!

On hienoa, että olet päättänyt muuttaa Kehitysvammaisten Palvelusäätiön omistamaan asuntoon ja ryhtyä meidän vuokralaiseksemme.

Toivomme, että muuttosi sujui hyvin ja viihdyt uudessa kodissasi.

Ota rohkeasti yhteyttä!

Me Kehitysvammaisten Palvelusäätiössä autamme mielellämme sinua hyvän asumisen alkuun.

Jos sinua mietityttää jokin uuteen asuntoosi tai asumiseen liittyvä asia, soita tai lähetä sähköpostia. Voimme etsiä yhdessä ratkaisuja arjen pieniin ongelmiin.

Asukasisännöitsijä

neuvoo ja opastaa sinua asumiseen liittyvissä kysymyksissä.

Tekninen isännöitsijä

tarttuu toimeen silloin, kun asunnossasi on jotakin korjattavaa tai remontoitavaa.

Toivottavasti ehdit muuttokiireiden keskellä tutustua tähän Asumisen oppaaseen!

Omassa kodissa sinä päätät, keitä kutsut kylään luoksesi.
Jesse Puttonen keitti kahvit äidilleen Eija Puttoselle.

KUVA: ILONA PIETILÄINEN

1. Mitä itsenäinen asuminen tarkoittaa?

Jokaisella on oikeus päättää omasta asumisestaan. Sinulla on oikeus päättää siitä, missä ja kenen kanssa asut.

Omassa kodissa asuminen tarkoittaa vapautta päättää omista asioista. Sinä päätät, miltä kotisi näyttää ja ketä kutsut kylään.

Itsenäistyminen ja omaan kotiin muutto on askel kohti omannäköistä elämää.

Kaikessa ei tarvitse pärjätä yksin.
Asumista tukevia palveluja on saatavilla.

Tukea voit saada esimerkiksi

- läheisiltä
- ystäviltä
- avustajilta
- ohjaajilta
- palveluohjaajalta
- sosiaalityöntekijältä
- asukasisännöitsijältä

Muistiinpanoja _____

[illegible]

**Muuttajan on hoidettava monia paperiasioita.
Asumisen ohjaaja Zak Kaewnok auttaa Tarja Makkosta ja Jouko Tolosta paperiasioissa.**

KUVA: JUHA VÄÄRÄKANGAS

2. Paperiasiat kuntoon!

Muuttajan täytyy hoitaa monia käytännön asioita, jotta asuminen uudessa kodissa sujuu.

Tässä on lista tärkeimmistä asioista, joista muuttajan pitää huolehtia ennen muuttoa tai muuton jälkeen.

Vuokrasopimus

Vuokranantajasi on Kehitysvammaisten Palvelusäätiö. Allekirjoita kaksi vuokrasopimuspaperia. Palauta toinen paperi asukasisännöitsijälle.

Vakuusmaksu

Muista maksaa vakuusmaksu eräpäivään mennessä. Vakuusmaksu tarkoittaa rahasummaa, joka muuttajan tulee maksaa kaiken varalta.

Vakuusmaksu suojaa vuokranantajaa. Hän voi maksaa vakuusmaksulla asunnon vahinkoja tai kattaa vuokria, jos vuokralainen ei maksa niitä.

Vakuusmaksu maksetaan takaisin, kun vuokralainen muuttaa pois. Ehtona on, että asunto on hyvässä kunnossa ja vuokrat on maksettu.

Asumistuki

Muista hakea asumistukea Kelasta. Ilmoita Kelaan uuden asuntosi tiedot, jos saat jo asumistukea.

Asumistuki ei riitä koko vuokraan. Sinun täytyy maksaa itse osa vuokrastasi.

Juttele asiasta tukihenkilösi kanssa.

Avaimet

Ennen muuttamista sovimme, mistä saat uuden kotisi avaimet. On hyvä miettiä, montako avainta tarvitset. Lisävainten hankinnasta voit sopia asukasisännöitsijän kanssa.

Täytä avainten vastaanottolomake ja palauta se asukasisännöitsijälle.

Asumnon kunto

Tarkista asuntosi kunto.
Katso tarkasti kaikki paikat.
Ota meihin yhteyttä,
jos huomaat vikoja tai puutteita.
Sovimme yhdessä mahdollisten
vikojen korjaamisesta.

Täytä huolellisesti huomiolista
asunnostasi ja palaute se
asukasisännöitsijälle.

Sähkö sopimus

Vuokran lisäksi sinä maksat
käyttämästäsi sähköstä.

Tee sähkö sopimus valitsemasi
sähköyhtiön kanssa jo ennen muuttoa.

Kysy apua tukihenkilöltäsi.

Kotivakuutus

Vuokranantajanasi edellyttämme,
että sinulla on kotivakuutus.

Kotivakuutukseen täytyy sisältyä
vastuuvakuutus.

Muista ottaa kotivakuutus
hyvissä ajoin ennen muuttoa.
Kotivakuutus korvaa monet
kotona sattuvat vahingot
ja rikkoontumiset.

Palauta vakuutuskirja
tai tosite vakuutuksen voimassaolosta
asukasisännöitsijälle.

Kysy vakuutuksista vakuutusyhtiöstä.

Muutto ilmoitus

Sinun tulee tehdä muutto ilmoitus
viikon kuluessa muutosta.

Muutto ilmoituksen voi tehdä
Postissa tai maistraatissa.
Posti ohjaa vanhaan osoitteeseen
tulleet postisi yhden kuukauden ajan
ilmaiseksi uuteen kotiisi.

Katso lisätietoja Postin kotisivuilta
www.muuttoilmoitus.fi

Saapumisilmoitus

Kun muutat uuteen kotiisi, ilmoita muutostasi taloyhtiösi isännöitsijälle.

Muista täyttää saapumisilmoitus. Saat ohjeet isännöitsijältä tai talosi huoltoyhtiöstä.

Saapumisilmoituksen avulla nimesi tiedetään vaihtaa oveesi ja porraskäytävän nimitauluun.

Taloyhtiön järjestyssäännöt

Sinun on hyvä tutustua taloyhtiösi järjestyssääntöihin.

Kysy järjestyssäännöistä talosi isännöitsijältä.

Vuokra

Maksa vuokra joka kuukauden viidenteen päivään mennessä. On tärkeää maksaa vuokra ajoissa oikeilla maksutiedoilla.

Lähetämme sinulle maksulomakkeen vuokran maksamista varten.

Vuokralaskun voi tilata myös e-laskuna tai suoramaksuna omassa verkkopankissasi tai pankissasi.

Voit myös maksaa vuokran pankin maksupalvelun kautta. Tällöin vuokra maksetaan tililtäsi automaattisesti eräpäivänä.

Erilaisista vuokranmaksutavoista voit kysyä tukihenkilöltäsi tai omasta pankistasi.

Yhteystiedot

Tarvitsemme yhteystietosi, jotta voimme tarvittaessa ottaa yhteyttä sinuun asumistasi koskeissa asioissa.

Täytä yhteystietolomake ja palauta se asukasisännöitsijälle.

Tärkeiden papereiden säilyttäminen

Sopimukset ja tärkeät paperit pitää säilyttää huolellisesti. Tärkeitä papereita ovat vuokrasopimus, sähkösopimus ja vakuutukset. Niitä voidaan tarvita myöhemmin.

Säilytäthän lähettämämme vuokrantarkistusilmoituksen. Se pitää toimittaa Kelaan asumistuen tarkistusta varten.

Omat henkilötiedot tulee säilyttää huolellisesti. Erityisesti henkilötunnus täytyy pitää salassa.

Älä heitä paperinkeräykseen henkilökohtaisia papereitasi, joissa on salattavaa tietoa.

Muistiinpanoja _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

MUUTTAJAN MUISTILISTA

Tarkista, oletko muistanut huolehtia kaikista muuttoon liittyvistä asioista.

Merkitse rastit ruutuihin!

- ☐ **1.** Olen allekirjoittanut kaksi vuokrasopimusta ja palauttanut toisen sopimuksen Kehitysvammaisten Palvelusäätiöön.
- ☐ **2.** Olen maksanut vakuusmaksun eräpäivään mennessä.
- ☐ **3.** Olen saanut vuokranmaksulomakkeen Kehitysvammaisten Palvelusäätiöstä.
- ☐ **4.** Olen tehnyt sähkösopimuksen sähkölaitoksen kanssa.
- ☐ **5.** Olen tehnyt muuttoilmoituksen Postiin tai maistraattiin.

- ☐ **6.** Olen ilmoittanut uuden osoitteeni sukulaisilleni ja ystävilleni.
- ☐ **7.** Olen ilmoittanut muutostani isännöitsijälle tai huoltoyhtiölle.
- ☐ **8.** Olen tehnyt Kelaan asumistukihakemuksen.
- ☐ **9.** Olen hankkinut kotivakuutuksen vakuutusyhtiöstä.

Siivousvälineet ja pesuaineet on tarpeen ostaa uuteen kotiin.
Jouko Tolonen ja Tarja Makkonen tiskaavat ja tekevät keittiöaskareet yhdessä.

KUVA: JUHA VÄÄRÄKANGAS

3. Uuden kodin ostoslista

Kodissa on hyvä olla monia tarpeellisia tarvikkeita.

OSTOSLISTA

Tarkista, oletko muistanut ostaa kaikki tarvittavat tavarat. Merkitse rastit ruutuihin!

- ☐ Siivousvälineet ja siivousaineet kuuluvat uuden kodin hankintoihin.
- ☐ Sidetarpeita, laastareita ja puhdistusainetta on hyvä olla pienten tapaturmien varalta.
- ☐ Kuumemittari ja särkylääkettä tarvitaan silloin, kun sairastuu.
- ☐ Taskulamppu on hyvä olla jokaisessa kodissa silloin, kun sähkökatko yllättää.
- ☐ Sammutuspeitteellä voi varautua pieniin tulipaloihin.
- ☐ Varaparistoja on hyvä hankkia palovaroitinta ja taskulamppua varten.

- ☐ Pohdi, olisiko hyvä hankkia vasara, ruuvimeisseli ja pihdit. Perustyökaluja tarvitaan esimerkiksi huonekaluja kootessa.

Kaikkea ei tarvitse omistaa itse. Työkaluja voi myös lainata kavereilta tai naapureilta.

Jouko Tolonen ja Tarja Makkonen suunnittelevat rahankäyttöä yhdessä asumisen ohjaaja Zak Kaewnokin kanssa.

KUVA: JUHA VÄÄRÄKANGAS

4. Raha-asiat

Rahaa kuluu asumiseen ja elämiseen.
Selvitä, kuinka paljon rahaa
sinulla on käytettävissä.
Pysy ajan tasalla rahatilanteestasi.
Muista maksaa laskut ajallaan.

On hyvä tietää
kuukauden säännölliset menot,
esimerkiksi vuokra ja puhelinlasku.
Ruokakaupassa on hyvä
vertailla tuotteiden hintoja.

Verkko-ostoksilla rahaa kuluu
helposti enemmän kuin olit ajatellut.
Harkitse ennen kuin ostat.
Moni verkkokauppa tarjoaa
mahdollisuutta ostaa luotolla.
Velat ja luotot tulevat kalliiksi,
koska niistä maksetaan korkoa.

Pikavipit ja lainat eivät ole
hyvä ratkaisu rahapulaan.
Pyydä heti apua, jos sinulla on
hankaluuksia raha-asioissa.
Näin tilanne ei pääse pahemmaksi.

Omista pankkitunnuksista
ja tunnusluvuista täytyy pitää huolta.
Niitä ei saa kertoa kenellekään.

Ruoan ostaminen

Kaupassa käyntiä varten
kannattaa tehdä ostoslista.
Ostosten suunnittelu pitää
ruokamenot kurissa.

Kaapissa on hyvä pitää ruokaa ja juomia
muutaman päivän varalle.
Hyvin säilyviä ruokatarvikkeita
ovat esimerkiksi pasta,
näkkileipä ja tomaattikastike.

Muistiinpanoja _____

Parveke on tarkoitettu oleskelutilaksi.
Katja Kauppinen ja Sami Naumanen juovat päiväkahvit omalla parvekkeellaan.

KUVA: ELINA LEINONEN

5. Asumisviihtyisyys

Haluamme varmistaa, että sinä ja talon muut asukkaat voitte asua turvallisesti viihtyisässä asuinympäristössä.

Asukkaan tulee huolehtia, että asunto pysyy hyvässä kunnossa. Toivomme, että tutustut huolella seuraaviin asuntoasi koskeviin ohjeisiin.

Siivoaminen

Säännöllinen siivous kuuluu omasta kodista huolehtimiseen. Koti pysyy raikkaana ja kunnossa, kun siitä pidetään huolta.

Siivoa nämä joka päivä:

- Tiskaa astiat ja siisti keittiö
- Puhdista liesi
- Vie roskat keräysastiaan
- Järjestä tavarat paikoilleen

Siivoa nämä joka viikko:

- Imuroi kotisi
- Pyyhi pölyt ja tahrat
- Pese wc-tilat

Siivoa nämä 1-2 kertaa kuukaudessa:

- Vaihda lakanat ja tuuleta petivaatteet
- Tuuleta matot

Siivoa nämä silloin tällöin:

- Puhdista liesituuletin
- Puhdista kylpyhuoneen lattiakaivo
- Puhdista ilmanvaihtotenttiilit
- Pese ikkunat
- Sulata pakastin

Lajittelu ja kierrätys

Jätteiden lajittelu on erilaisten jätteiden erottelua toisistaan.

Lajittele jätteesi taloyhtiön ohjeiden mukaan.

Lajittelu säästää luontoa.

Yleensä kerrostalojen ja rivitalojen pihoissa on jäteastiat erikseen ainakin biojätteelle, sekajätteelle ja keräyspapereille.

Pakkaa sekajäte muovipussiin.

Pakkaa biojäte biopussiin, paperipussiin tai kääri sanomalehteen.

Voit kierrättää myös vanhat ehjät vaatteet, muovijätteen, metallin ja lasin. Kauppojen pihoissa on usein keräysastiat paperille, pahville, lasille, muoville, metallille ja paristoille.

Vie ongelmajätteet ja huonekalut niitä vastaanottaviin keräyspaikkoihin. Vanhat lääkkeet voit viedä apteekkiin.

Tupakointi

Tupakointi asunnon sisällä on kielletty.

Tupakkalaki kieltää tupakoinnin kaikissa talon yhteisissä tiloissa, kuten rappukäytävässä ja hississä.

Taloyhtiön tupakointitavoista voit kysyä isännöitsijältä.

Lemmikkieläimet

Lemmikkieläin on monelle tärkeä seuralainen. Muista kysyä vuokranantajalta, saako asuntoon ottaa lemmikkieläimen.

Asuntoihimme saa ottaa yhden lemmikin, kunhan eläin, asukas ja koti voivat hyvin.

Asunnon sauna

Sähkösauna kuluttaa paljon sähköä ja kasvattaa sähkölaskua. Kannattaa miettiä, kuinka usein lämmität saunan.

Säästät sähköä, kun menet saunaan heti, kun se on lämmin. Sopiva lämpötila on 60–80 astetta.

Kytke sauna pois päältä 30 minuuttia saunomisen jälkeen. Näin sauna kuivuu hyvin.

Saunassa ei saa kuivata pyykkiä paloturvallisuuden vuoksi. Kynttilöiden tai kynttilälaitteiden käyttäminen saunassa on myös ehdottomasti kielletty.

Muista sammuttaa kiuas aina käytön jälkeen!

Asunnon parveke

Parveke on tarkoitettu oleskelutilaksi. Siistillä parvekkeella on mukava viettää aikaa.

Parveke ei ole tarkoitettu tavaroiden varastointiin eikä lemmikkieläinten asuinpaikaksi.

Kukkalaatikat pitää sijoittaa parvekkeen kaiteen sisäpuolelle. Parvekekaiteen ulkopuolelle ei saa kiinnittää mitään.

Parvekkeella saa käyttää vain sähkölaitteita, jotka on tarkoitettu ulkokäyttöön.

Parvekkeella ei saa grillata. Grillauksesta syntyy savua ja käryä, joka voi levitä naapureiden parvekkeille ja asuntoihin.

Taloyhtiön säännöistä selviää, saako parvekkeella tupakoida.

Parvekkeella ei saa puistella mattoja. Roskat lentävät helposti naapurin parvekkeelle.

Mattotelineet ja grillauspaikat sijaitsevat usein talon piha-alueella. Niitä voivat kaikki asukkaat käyttää.

Jos parvekkeesi lattialla on mattoja, muistathan nostaa ne kuivumaan sateen jälkeen.

Märät matot hautovat maalin irti parvekkeen lattiasta.

**Asunnon avaimista on pidettävä hyvää huolta.
Kati Wuorio sai avaimet uuteen kotiinsa Pasi Hakalalta.**

KUVA: ELINA LEINONEN

6. Asunnon kunnossapito

Avaimet

Pidäthän avaimistasi hyvää huolta. Avaimenperään ei saa kirjoittaa omaa nimeä eikä osoitetta.

Kenenkään ulkopuolisen ihmisen ei tarvitse päästä sinun asuntoosi. Sinä päätät, kenet päästät sisälle. Lukitse aina asuntosi ovi! Muista ottaa avain mukaan lähtiessäsi.

Ilmoita Palvelusäätiöön, jos kadotat avaimen.

Jos avaimesi katoavat, voimme joutua turvallisuuden vuoksi sarjoittamaan lukon uudelleen. Sinä maksat kustannukset.

Jos unohdat tai hukkaat avaimesi, soita huoltoyhtiöön. Huoltomies tulee paikalle ja avaa ovesi yleisavaimella. Huoltomies kysyy henkilökorttiasi, joten kortti on hyvä pitää aina mukana. Sinä maksat oven avaamisesta.

Vioista ilmoittaminen

Jos huomaat asunnossasi vikoja, ilmoita niistä heti huoltoyhtiöön tai Palvelusäätiön tekniselle isännöitsijälle. Näin viat ja vahingot voidaan korjata, ennen kuin ne aiheuttavat lisää vahinkoa.

Vioista ilmoittaminen on lain mukaan asukkaan velvollisuus. Jos et ole ilmoittanut viasta, voit joutua itse maksamaan vian aiheuttamat vahingot.

Sinun täytyy korvata sellainen vahinko, jonka sinä, vieraasi tai lemmikkisi olette aiheuttaneet asunnossasi.

Ilmoita huoltoyhtiöön myös silloin, kun huomaat yleisissä tiloissa esimerkiksi rikkoutuneen ikkunan, epäkunnossa olevan hissini, vesivuodon tai muun vian.

Huoltoyhtiön päivystysnumero löytyy yleensä taloyhtiön ilmoitustaululta.

Vuokranantaja huolehtii siitä, että jääkaappi, hella ja uuni toimivat. Jos jokin niistä menee rikki, ilmoita siitä heti Palvelusäätiön tekniselle isännöitsijöille.

Vastaat itse muiden kodinkoneiden huollosta. Jos esimerkiksi pesukone menee rikki, vie kone huoltoon tai pyydä korjaaja käymään.

Lattiapinnoitteet

Huonekalujen jalkojen alle kannattaa liimata huopatarrat suojaksi. Suojaus vähentää lattian kulumista ja helpottaa lattian puhtaanapitoa.

Huonekalut voivat jättää lattiaan jälkiä, joiden vuoksi lattiapinnoite joudutaan korjaamaan tai vaihtamaan.

Maalaus, tapetointi ja remontointi

Jos haluat tehdä remontin asunnossasi, esimerkiksi maalata tai tapetoida seinät, sinun pitää sopia asiasta etukäteen Kehitysvammaisten Palvelusäätiön isännöitsijöiden kanssa.

Jos haluat asentaa asuntoosi apuvälineitä tai muita elämistä helpottavia laitteita, esimerkiksi kaiteita tai lisäkahvoja, sinun kannattaa olla yhteydessä Kehitysvammaisten Palvelusäätiöön. Selvitämme yhdessä, miten kiinnitykset on hyvä tehdä. Reikien tekeminen kattoon on kielletty.

Vuokralaisen hankkimat tarvikkeet ja laitteet

Kaikista asuntoosi tehtävistä muutoksista ja lisävarusteista sinun tulee sopia etukäteen Kehitysvammaisten Palvelusäätiön isännöitsijöiden kanssa.

Asennukset, joihin tarvitaan lupa

- Säleverhot ja lisäverhotangot
- Varmuusketjut ja ovisilmät
- Lisälukot ja turvalukot.

Jos haluat asentaa asuntosi oveen turvalukon, ovisilmän tai varmuusketjun, sinä maksat kustannukset.

Edellä mainitut tarvikkeet ja laitteet tulee jättää paikoilleen, jos muutat pois asunnosta.

Jos et löydä kaikkia avaimia, täytyy lukko turvallisuuden vuoksi poistaa ja ovi korjata. Sinä maksat kustannukset.

Asennukset, joita asuntoon ei saa tehdä

- Lisääntennien asentaminen
- Ovikellojen muuttaminen
- Kilpien ja ilmoitusten kiinnittäminen oviin
- Palapeilien kiinnittämien seiniin
- Liesituulettimen liittäminen hormistoon.

WC ja kylpyhuone

Jos hana, viemäriputki tai wc-pönttö vuotaa, ilmoita siitä heti huoltoyhtiöön tai isännöitsijälle.

Älä huuhtelee WC:ssä sellaisia jätteitä, jotka voivat tukkia viemärin.

Kylpyhuoneen tai WC:n seiniin, lattiaan ja kattoon ei saa tehdä reikiä.

Muista huolehtia, että suihkuvesi ei valu suihkutilasta muualle. Lattiakaivot täytyy puhdistaa säännöllisesti.

Ilmanvaihto

Ilmanvaihtotenttiilejä ei saa peittää tai säätää, jotta ilmanvaihtojärjestelmä toimii ilman häiriöitä.

Ilmanvaihtotenttiilit on hyvä puhdistaa vähintään kaksi kertaa vuodessa, jotta ilma pysyy raikkaana. Puhdistusohjeet saat huoltoyhtiöstä.

Tarja Makkonen ja Jouko Tolonen tietävät, että astiat on hyvä pestä altaassa. Kotityöt on mukavinta tehdä yhdessä.

KUVA: JUHA VÄÄRÄKANGAS

7. Sähkölaitteet

Käytä sähkölaitteita oikein ja noudata käyttöohjeita. Älä käytä rikkiäistä sähkölaitetta.

On hyvä välttää usean suuritehoisen sähkölaitteen käyttöä samaan aikaan. Tällaisia laitteita ovat liesi, uuni, pesukone, astianpesukone ja kiuas.

Pyykinpesukone

Pyykinpesukone tulee sijoittaa vain sille tarkoitettuun paikkaan. Tällöin vesi tai vesihöyry eivät vahingoita asuntoa.

Vesijohtoliitännät tulee tehdä huolellisesti ja määräysten mukaan. Kannattaa kutsua ammattilainen apuun, sillä sinä olet vastuussa asennuksista. Pesukoneen korjaukset ovat sinun vastuullasi.

Pesukonetta ei saa jättää käyntiin ilman valvontaa. Muista sulkea vesihana aina pesukoneen käytön jälkeen ja ottaa pistoke pois pistorasiasta.

Astianpesukone

Jos hankit astianpesukoneen, vesi- ja sähköjohtoliitännät tulee tehdä huolellisesti ja määräysten mukaan. Astianpesukoneen saa asentaa vain alan ammattilainen. Astianpesukoneen korjaukset ovat sinun vastuullasi. Muistathan sulkea vesihanan aina astianpesukoneen käytön jälkeen.

Astioiden pesu juoksevan veden alla kuluttaa paljon vettä. Kun tiskaat käsin, laita altaaseen tulppa ja täytä allas.

Sulakkeet

Tarkista yhdessä tukihenkilösi kanssa, millainen on kotisi sulaketaulu. Useimmissa asunnoissa voit vaihtaa itse asunnon sisällä olevat sulakkeet. Tarkista oman asuntosi sulakekoot. Hanki varalle muutama sulake kutakin kokoa.

Hiljaisuus alkaa iltaisin kymmeneltä.
Teemu Hakasen haitari hiljenee hyvissä ajoin ennen sitä.

KUVA: ILONA PIETILÄINEN

8. Minä ja muut asukkaat

Järjestyssäännöt

Kerrostaloissa on yleensä yhteiset järjestyssäännöt, jotta talossa olisi mukava asua. Rivitaloissa ei välttämättä ole erillisiä järjestyssääntöjä. Tällöin noudatetaan yleisesti hyväksytyjä käyttäytymistapoja.

Hiljaisuuden aika alkaa iltaisin kymmeneltä ja päättyy aamulla seitsemältä. Vältä silloin ylimääräistä meteliä asunnossa, rappukäytävässä ja pihalla.

Kerrostalossa ja rivitalossa ihmiset asuvat lähekkäin. Erilaiset elämisen äänet kuuluvat yllättävän hyvin seinien ja lattioiden läpi.

Yöllä ja päivällä eletään erilaista elämää. Yöllä ei sovi esimerkiksi imuroida, tiskata, pestä pyykkiä tai tehdä muita ”päivähommia”.

On kohteliasta ilmoittaa naapureille juhlista ja muista mahdollisista häiriöistä. Asiasta kertovan lappusen voi viedä vaikka ilmoitustaululle.

Vaikka naapuri olisi tuttu, hänelle pitää antaa oma rauha.

Kotirauha

Sinulla on oikeus kotirauhaan omassa kodissasi. Kenelläkään ulkopuolisella ei ole oikeutta tulla asuntoosi ilman omaa suostumustasi.

Sinä päätät, kenet päästät sisälle ja kenelle avaat ovesi. Tunteettomia ihmisiä ei kannata päästää sisälle.

Oven taakse tuleville kauppiaille sinun ei tarvitse avata ovea. Heiltä ei tarvitse ostaa mitään.

Häiritsevästä tai epämääräisistä kulkijoista sinun on hyvä ilmoittaa tukihenkilöllesi, isännöitsijälle tai poliisille.

Jos naapuri häiritsee

Jos joku naapurisi häiritsee tai metelöi öisin, voit huomauttaa asiasta ensin ystävällisesti. Ihmiset eivät aina ymmärrä häiritsevänsä muita. Ystävällinen keskustelu saattaa ratkaista tilanteen. Joskus puhuminen ei auta.

Jos pelkää itsesi tai jonkun muun puolesta, soita tukihenkilöllesi tai poliisille.

Voit myös tehdä häiriöilmoituksen. Jos naapurisi aiheuttaa häiriötä, kirjoita seuraavat asiat mustiin:

- Mitä tapahtui?
- Milloin?
- Kuinka pitkään häiriö kesti?

Yleensä ilmoitus toimitetaan isännöitsijälle tai huoltoyhtiölle.

Voit aina olla yhteydessä myös asukasisännöitsijään.

Muistiinpanoja _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Rivitalon oma piha on omaa aluettasi.
Ella Huovinen on istuttanut kukkia pihalleen äitinsä Tainan kanssa.

KUVA: ILONA PIETILÄINEN

Ulos lähtiessään Senja ja Soila Siljamäki varmistavat, että ulko-ovi on lukossa.

KUVA: PASI LEINO

9. Yhteisten tilojen käyttö

Kerrostaloissa ja rivitaloissa on asukkaiden yhteisiä tiloja ulkona ja sisällä. Jokainen voi vaikuttaa yhteisten tilojen viihtyvyyteen.

Muistathan varmistaa, että valot on sammutettu ja ovet ovat lukossa, kun poistut kellarista tai muista yhteisistä tiloista.

Porraskäytävät

Porraskäytävissä ei saa säilyttää tavaroita paloturvallisuuden vuoksi.

Hissi

Hissiin ei saa lastata liikaa tavaroita, jotta se ei mene rikki. Painorajasta kerrotaan hissien seinällä.

Pyörävarasto

Polkupyörille, suksille ja muille ulkoiluvälineille on yleensä oma varasto. Voit kysyä varastotiloista isännöitsijältä.

Kerhohuone

Joissakin taloissa on yhteisiä kerhotiloja ja askarteluhuoneita. Voit kysyä yhteisten tilojen käytöstä isännöitsijältä.

Asuntoon kuuluva varasto

Jokaiseen asuntoon kuuluu yleensä oma erillinen varastotila. Kerrostalossa varasto on useimmiten alimmassa tai ylimmässä kerroksessa.

Rivitalossa varasto voi sijaita lähellä oman asunnon sisäänkäyntiä. Kaikissa taloissa ei ole erillistä varastoa.

Varastotilat täytyy pitää siisteinä. Käytävillä ei saa säilyttää tavaroita paloturvallisuuden vuoksi.

Huolehdi, että varastossasi on lukko. Voit kysyä varastotiloista isännöitsijältä.

Asuntoon kuuluva kylmäkellari

Joissakin taloissa
on erillinen kylmäkellari,
jossa jokaisella asunnolla
on oma kellarikomero.

Kylmäkellarissa voi säilyttää
perunoita, hillopurkkeja
ja muuta viileässä säilytettävää.

Huolehdi, että komerossasi on lukko.

Yhteinen sauna

Useissa kerrostaloissa
on kaikkien asukkaiden yhteinen sauna.
Asukkaat voivat varata saunavuoron.
Saunavuoroista voit kysyä
taloyhtiön isännöitsijältä.

Saunomisessa on hyvä
noudattaa yhteisiä sääntöjä.
Silloin sauna pysyy siistinä.

SAUNOJAN MUISTILISTA

Käytä omaa laudeliinaasi.

Älä tuo lemmikkieläimiä saunaan.

Älä suihkuta vettä seinille.
Niihin voi tulla kosteusvaurioita.

Älä kuivata pyykkiä saunassa.

Älä polta kynttilöitä saunassa.

Pane roskat roskikseen.

Jätä sauna yhtä hyvään kuntoon,
kuin se oli tullessasi.

Pyykkitupa ja kuivaushuone

Monissa taloissa on yhteinen pyykitupa, jossa voi käydä pesemässä omia pyykkejään.

Pyykituvassa saattaa olla myös linko ja kuivausrumpu, joilla voi kuivata pienen määrän pyykkiä.

Pyykituvan varausohjeet, varauslistat ja koneiden käyttöohjeet löytyvät pyykituvan seinältä. Noudatathan pyykkivuorosi alkamis- ja päättymisaikoja. Tarvittaessa voit kysyä lisätietoja isännöitsijältä.

Pesukoneissa ei saa pestä mattoja, koska koneet eivät kestä märkien mattojen painoa.

Muistathan siivota pesutilat pyykkivuorosi jälkeen.

Joissakin taloissa pyykituvan vieressä on myös kuivaushuone. Kuivaushuoneen varaus- ja käyttöohjeet löytyvät yleensä pesutuvasta tai kuivaushuoneesta.

Muistiinpanoja

Piha-alueiden siisteys on asukkaiden yhteinen asia.
Senja ja Soila Siljamäki viihtyvät kotitalonsa pihalla.

KUVA: PASI LEINO

10. Ulkoalueiden käyttö

Piha- ja leikkialueet

Jokainen asukas voi huolehtia yhteisten piha-alueiden siisteydestä ja viihtyisyydestä.

Heitäthän roskat roska-astioihin.

Ilmoitathan mahdollisista vioista huoltoyhtiölle.

Keväisin ja syksyisin järjestetään asukkaiden yhteisiä talkoita, joissa esimerkiksi haravoidaan tai kunnostetaan pihaa. Taloyhtiö tiedottaa talkoista.

Hiekkalaatikot, liukumäet, keinut ja muut leikkivälineet on suunniteltu lasten käyttöön. Kotieläimiä ei saa ulkoiluttaa lasten leikkialueilla.

Rivitalon asukkailla on myös oma piha. Siitä huolehtiminen on sinun vastuullasi. Jos et ole varma, mikä alue kuuluu sinun pihaasi, voit kysyä asiaa isännöitsijältä.

Roskalaatikot

Tutustu taloyhtiösi jätepisteeseen. Lajittele roskasi ja jätteesi annettujen ohjeiden mukaan.

Tyhjennä roskat aina roska-astiaan. Varmista lähtiessäsi, että roskalaatikoiden kannet ovat kiinni ja jätepisteen ovi on lukossa.

Autopaikat ja pysäköinti

Autopaikoista saat lisätietoja taloyhtiön isännöitsijältä.

Isännöitsijältä saat myös ohjeet, mihin vieraasi voivat pysäköidä autonsa.

Kulkuväylät on pidettävä vapaina, jotta hälytysajoneuvot ja huoltoautot pääsevät tarvittaessa ajamaan.

Sähkölaitteita käyttäessä on syytä olla huolellinen.

Sami Naumanen ja Katja Kauppinen sammuttavat virran käytön jälkeen mikroaaltouunista ja kahvinkeitimestä.

KUVA: AAMULEHTI

11. Paloturvallisuus

Tulen kanssa on oltava
aina hyvin varovainen.
Tulipalo on vaarallinen tilanne.

Huolellisuus on tärkeintä

Usein tulipalon syttyminen
on ihmisen omaa syytä.
Huolimaton toiminta
voi aiheuttaa tulipalon.

Tulipalo voi syttyä huolimattomasta
sähkölaitteiden tai tulen käsittelystä.

Tulipalo voi syttyä esimerkiksi,
jos unohdat hellan päälle.
Hella ja kahvinkeitin ovat kuumia,
kun niitä käytetään.
Ne voivat sytyttää tulipalon.

Myös muut sähkölaitteet
voivat mennä rikki ja syttyä tuleen.

Irrota pesukoneen pistoke seinästä,
kun et käytä konetta.
Irrota myös puhelimen latausjohto
pistorasiasta, kun lataus on valmis.

Kynttilät voivat sytyttää tulipalon,
jos ne ovat liian lähellä verhoja
tai muita palavia esineitä.

Palovaroitin

Palovaroitin on laite,
joka huomaa savun ennen sinua.
Kun palovaroitin huomaa savun,
se alkaa pitää kovaa ääntä.
Palovaroittimen ääni on niin kova,
että heräät siihen,
vaikka olisit nukkumassa.

Palovaroitin on pakollinen
kaikissa asunnoissa.

Jos asunnossasi ei ole palovaroitinta,
sinun pitää ostaa sellainen.
Palovaroitin on erittäin tärkeä
asunnon ja asukkaiden turvallisuudelle.
Palovaroittimen on oltava
aina toimintakunnossa
ja asennettuna paikoilleen.

Sinun tulee huolehtia asuntosi
palovaroittimien toimintakunnosta
ja paristojen vaihtamisesta.

PALOTURVALLISEN KODIN MUISTILISTA

Tarkista, oletko muistanut huolehtia kotisi paloturvallisuudesta!

Merkitse rastit ruutuihin!

1.

☐

Kodissani on palovaroitin ja siinä toimiva patteri.

2.

☐

Kodissani on sammutuspeite ja osaan käyttää sitä.

3.

☐

Keittiössä sammutan aina käytön jälkeen hellan, uunin ja kahvinkeitTIMEN.

4.

☐

Huolehdin siitä, ettei kodissani ole rikkiinäisiä sähkölaitteita eikä rikkiinäisiä sähkÖjohtoja.

5.

☐

Olen huolellinen kynttilöiden kanssa. Varmistan, ettei niiden lähellä ole ikkunaverhoja tai palavia esineitä.

6.

☐

Tiedän, että sisällä ei saa tupakoida.

Yhteydenpito läheisiin ihmisiin vähentää yksinäisyyttä.

Jesse Puttonen on muuttanut omaan kotiin, mutta hän ja äiti Eija ovat edelleen toisilleen läheisiä.

KUVA: ILONA PIETILÄINEN

12. Itsenäisyys – yksinäisyys?

Yksin asuva saattaa tuntea yksinäisyyttä.
Jos sinusta on ikävää olla kotona yksin,
mieti mitä voisit tehdä,
jotta et tuntisi oloasi yksinäiseksi.

Mieti, missä voisit käydä
ja miten voisit tutustua uusiin ihmisiin.
Jos tunnet olosi yksinäiseksi,
pyri olemaan itse aktiivinen.

Pidä yhteyttä läheisiin ihmisiin.

Tutustu myös naapureihisi.
Voit aloittaa tutustumisen
tervehtimällä heitä reippaasti.

Lähde mukaan harrastuksiin
ja järjestettyyn toimintaan.
Sieltä voit löytää kavereita ja tekemistä.

Kerro tukihenkilölle tai tutulle ihmiselle,
jos yksin oleminen tuntuu pahalta.
Voitte yhdessä miettiä ratkaisua,
kuinka toimia yksinäisyyden
vähentämiseksi.

Muutamia tahoja,
joihin voit olla yhteydessä:

Kohdataan-some

Kohdataan on somepalvelu,
jossa voit tutustua helposti
uusiin ihmisiin ja löytää ystäviä.
Kohdataan-palvelun ovat kehittäneet
Kehitysvammaliitto ry ja Mieli ry.
www.kohdataan.fi

Paikalliset Me Itse -ryhmät

Me Itse on kehitysvammaisten ihmisten
valtakunnallinen kansalaisjärjestö.
Paikallisia Me Itse -ryhmiä
toimii monilla paikkakunnilla.
www.tukiliitto.fi/toiminta/me-itse-ry

Best Buddies -kaveritoiminta

Best Buddies -toimintaan kuuluvat
vapaaehtoistoimintaan perustuvat
kaverisuhteet.
Best Buddies -toimintaa järjestää
Kehitysvammaisten Tukiliitto ry.
www.tukiliitto.fi/toiminta/best-buddies-kaveritoiminta

Hyödyllisiä yhteystietoja

Taloyhtiö

Taloyhtiön asioita hoidetaan usean eri ammattilaisen voimin. Saat asiat hoidetuksi joustavasti, kun otat yhteyttä oikeaan paikkaan.

Kerrostalossa taloyhtiön asioita hoitavien ihmisten yhteystiedot löytyvät rappukäytävän ilmoitustaululta. Rivitalossa voit kysyä yhteystietoja isännöitsijältä.

Taloyhtiöni isännöitsijän puhelinnumero on

Huoltoyhtiö

Huoltoyhtiö palvelee sinua tavallisissa vika-, huolto- ja avainasioissa.

Huoltoyhtiöllä on usein käytössä 24 tuntia vuorokaudessa palveleva asiakaspalvelunumero. Numero löytyy yleensä rappukäytävästä taloyhtiön ilmoitustaululta.

Huoltoyhtiöni puhelinnumero on

Vuokranantaja

Vuokranantajani on Kehitysvammaisten Palvelusäätiö. Asukasisännöitsijän puhelinnumero on

---

Ilmoita meille, jos puhelinnumerosi tai sähköpostiosoitteesi vaihtuu.

Yleinen hätänumero

Yleinen hätänumero on 112.

Hätänumeroon pitää soittaa, jos tarvitsee paikalle poliisin, palokunnan tai ambulanssin.

Hätänumeroon saa soittaa vain oikeassa hädässä, esimerkiksi jos näet tulipalon tai sairaskohtauksen.

Kaikista puhelimista voi soittaa hätänumeroon. Hätänumero on aina auki, ja se toimii joka paikassa.

Jos soitat hätänumeroon, yritä pysyä rauhallisena. Kerro mitä on tapahtunut ja vastaa kysymyksiin.

Asunnosta pois muuttavan muistilista

Elämäntilanteesi saattaa muuttua ja haluat muuttaa pois asunnostasi.

Ole yhteydessä Kehitysvammaisten Palvelusäätiön asukasisännöitsijään ja ilmoita vuokrasopimuksen irtisanomisesta.

Irtisanomisaika on seuraava kokonainen kalenterikuukausi irtisanomispäivästä.

Tarkista, että kaikki avaimet ovat tallessa. Sovi avainten palauttamisesta asukasisännöitsijän kanssa.

Siivoa asunto huolellisesti, kun olet vienyt tavarasi pois sieltä. Näin uuden asukkaan on mukava tulla.

Asunto tarkastetaan muuttosi jälkeen. Vakuusmaksu palautetaan, kun asunto on kunnossa, avaimet palautettu ja maksut maksettu.

Tee muuttoilmoitus maistraattiin ja taloyhtiöön.

Ella Huovinen säteilee itsenäisen asumisen onnea
kauniisti sisustetussa kodissaan.

KUVA: ILONA PIETILÄINEN

Ella säteilee itsenäisyyden iloa

TEKSTI: TUULA PURANEN

Ella Huovinen asuu Jyväskylän Palokassa avarassa ja valoisassa rivitalokaksiossa Kehitysvammaisten Palvelusäätiön vuokralaisena.

Omassa kodissa on kiva tehdä vapaasti mukavia asioita. Ella on pystyttänyt teltan rivitalokotinsa terassille. Lintujen laulu ja puiden havina kuuluvat teltaan. Ella nauttii siitä, että hän voi tehdä kotonaan asioita, joista pitää.

Itsenäisyyden iloja

Lapsuudenkodistaan 28-vuotias Ella muutti opintojen takia jo kymmenen vuotta sitten. Opintojen jälkeen oli luontevaa jatkaa asumista omassa kodissa. Suhde perheeseen on lämmin.

Ella muutti nykyiseen asuntoonsa palveluasumisen yksiköstä, koska hän tarvitsi enemmän itsenäisyyttä voidakseen hyvin.

Ellan äiti **Taina Huovinen** kertoo, että itsenäisyys pitää Ellan aloitekykyisenä, toimeliaana ja elämänmyönteisenä. Itsenäisyys tekee Ellan iloiseksi.

Ella säteilee kauniisti sisustetussa kodissaan itsenäisyyden onnea. Itsenäisyyteen kuuluu esimerkiksi se, että saa päättää itse, milloin menee nukkumaan, voi noudattaa omaa ruokarytmiään ja käydä vapaasti harrastuksissa.

– Kotona olen ja löhöän, kokoan palapeliä, järjestelen kaappeja ja teen kryptoja, Ella kertoo.

– Olen myös maalannut itse kaikki taulut, joita täällä on seinillä.

Arki sujuu

Kodin rutiinit sujuvat hyvin.

– Siivoan, tiskaan, pesen pyykkiä ja joskus leivon.

Laitan aamupalaa ja iltapalaa, ja kun teen ruokaa,

keitän eineksien kanssa perunoita,
makaronia tai muuta lisuketta.

Ella on ammatiltaan kodinhuoltaja.
Hän käy kahdesti viikossa töissä
päiväkodin keittiöllä.
Taksi vie töihin,
mutta kotiin hän kävelee.

Äidin ja mummon luokse
matka käy polkupyörälläkin.
Jos kesällä tekee mieli uida,
uimaranta on kivenheiton päässä.
Palokka on Ellalle jo lapsuudesta tuttua
kotiseutua, ja siellä on mukava liikkua.

– Tämä koti on lottovoitto,
Ella ja Taina iloitsevat.

Ellan arki sujuu niin hyvin,
että hänen luonaan ei käy ohjaajia
tai muita työntekijöitä jokapäiväisen
elämänmenon tukena.

– Minä hoidan Ellan raha-asiat.
Työpäivien aamuina soitan ja varmistan,
että Ella on noussut ylös.
Illalla hän soittaa sokeriarvonsa,

mutta muuten hän hoitaa
diabeteksenkin itse, Taina kertoo.
Tarvittaessa koko perhe kokoontuu
palaveriin Ellan luokse.
Laitetaan yhdessä ruokaa
ja jutellaan keittiön pöydän ääressä.

Taina Huovinen arvostaa tyttärensä
omatoimisuutta ja topakkuutta.
Ellan mielestä äiti on joskus
ihan mahdoton.

– Mutta se ei haittaa mua pätkäkään.

– Äiti, mä rakastan sua, Ella sanoo.

– Mäkin sua, äiti vastaa.

Onnea on uusi koti!

TEKSTI: ELINA LEINONEN

– Osui ja upposi!
Me ihastuttiin tuohon saunaan heti.
Tämä oli ensimmäinen asunto,
jota tultiin katsomaan
asuntoesittelijän kanssa,
ja tämä me haluttiin,
Jouko "Jokke" Tolonen
ja **Tarja Makkonen** muistelevat.
Asuntokaupat tehtiin
jo seuraavalla käynnillä.

Pariskunnan toiveena oli löytää
uusi asunto läheltä keskustaa,
kävelymatkan päässä palveluista.
Toive toteutui.
Uusi koti sijaitsee kaupungin
keskustan sydämessä Hyvinkäällä.

– Kauppakeskus on ihan kulman takana.
Kävellessä käydään kaupassa,
Tarja kertoo.

Jouko ja Tarja ovat hyvin tyytyväisiä
uuteen kotiinsa: mainio sijainti, sauna,
parveke parvekelaseineen ja sopivasti
neliöitä kahden aikuisen asumiseen.

Erityisen tyytyväisiä he ovat siihen,

että he onnistuivat pääsemään pois
vanhasta kaupungin vuokra-asunnosta
keittiö- ja kylpyhuoneremontin alta.

Jouluksi uuteen kotiin

– Joulukuun ensimmäisenä päivänä
tultiin heti siivoamaan.
Jouluksi saatiin uusi koti kuntoon,
Tarja muistelee.

Ystävät ja sukulaiset auttoivat
muutossa.
Reipas talkooporukka koostui serkuista
ja Joken siskon perheestä.
Vanha hyvä ystävä kauppias-Janne
tuli myös muuttomieheksi
ja toi muuttoauton tullessaan.

– Muutto oli kyllä aika rankka!
Vähän se jännitti ja pelottikin,
Jokke muistelee.

Muutto sujui kuitenkin mallikkaasti
ja arki asettui nopeasti uomiinsa.

– Enää ei kyllä muuteta minnekään,
Jokke ja Tarja toteavat yksimielisesti.

Mainio sijainti, sauna ja parveke parvekelaseineen!
Jouko Tolonen ja Tarja Makkonen ovat tyytyväisiä uuteen kotiinsa.

KUVA: JUHA VÄÄRÄKANGAS

Tukena tukiasumisen ohjaaja

Tukiasumisen ohjaaja **Zak Kaewnok** käy Joken ja Tarjan luona kerran kuukaudessa.

– Zak kyselee aina, miten meillä on mennyt ja kuinka on jakseltu. Zak kyllä luottaa siihen, että me osataan asiat hoitaa, eikä hänellä ole meistä huolta, Jokke kuvailee.

Tukiasumisen ohjaaja varmistaa, että pariskunnan arki sujuu. Hän kuuntelee kulloisetkin huolet, murheet ja mieltä askarruttavat asiat, ja niistä keskustellaan yhdessä. Ohjaaja on tukena laskujen maksussa ja paperiasioiden hoitamisessa.

Sopuisaa yhdessä elämistä

– Samassa työpaikassa tavattiin, ja 37 vuotta ollaan oltu kihloissa, Jokke ja Tarja kertovat.

Pitkä parisuhde ja toisen kunnioittaminen näkyvät pariskunnan arjessa. Elämä on sopuisaa ja leppoisaa. Kotiaskareistakaan ei kinastella, sillä yhdessä tehdään niin siivoustyöt, ruuanlaitot kuin kaupassa käynnitkin.

– Sopu säilyy toisinaan paremmin, toisinaan huonommin. Jokkea täytyy välillä vähän komentaa, Tarja toteaa pilkettä silmäkulmassaan.

– Tärkeintä parisuhteessa on, että molemmat osaa ottaa toisen huomioon. Kun ollaan asioista eri mieltä, toisen täytyy ymmärtää antaa periksi, Jokke kiteyttää pitkän parisuhteen salaisuuksia.

Tavallisen arjen lomaan tarvitaan silloin tällöin myös pientä juhlaa. Jokke kertoo, että viimeksi käytiin juhlimassa Tarjan syntymäpäiviä.

Iloa arkeen toivat myös Joken juhannukseksi itse tekemät saunavastat. Makoisilta maistuivat oman saunan löylyt!

Teemu Hakasen kodissa soivat harmonikan sävelet.
Isä Heikki Hakanen osti haitarin lahjaksi omaan kotiin muuttavalle pojalleen.

KUVA: ILONA PIETILÄINEN

Teemun kodissa huumori hersyää ja haitari soi

TEKSTI: ELINA LEINONEN

Harmonikan sävelet kuuluvat pihalle luhtitalon alakerran asunnosta.

Teemu Hakanen nostaa haitarin polvelleen ja kajauttaa lempikappaleensa Uralin pihlajan ja Uudelleen jos luokses tulla voisin.

– Ostettiin haitari Teemulle lahjaksi. Siinä oli samassa syntymäpäivän, nimipäivän ja joulun lahjat, isä **Heikki Hakanen** kertoo.

Musiikinopettaja Hannu liimasi haitariin kuvionuottien värikoodit, ja niin alkoi soitto soida.

Teemu Hakasen kodissa hersyää huumori. Teemu on sanavalmis ja sukkela kertomaan tarinoita.

– Omalta papalta olen perinyt huumorimeiningin. Papan kanssa heitettiin huumoria ja kuunneltiin humppaa Järviradiosta, Teemu muistelee.

Oma koti

– Minä olin jo kauan harkinnut omaan kotiin muuttoa, ja sitten se toteutui, Teemu toteaa.

Teemu kertoo kuulleen ystäviltään WhatsApissa, että kannattaa olla yhteydessä Kehitysvammaisten Palvelusäätiöön ja **Pasi Hakalaan**, kun oma koti ja itsenäinen asuminen kiinnostavat. Teemu soitti Pasille saman tien, ja asunnon etsintä alkoi.

– Katselin kauan asuntoja netistä. Etuovi.comin kautta minä tämän asunnon bongasin. Minä oikein ihastuin tähän, kun oli oma sauna ja kaikki, Teemu kertoo.

– Teemun muuttosuunnitelmat tulivat meille vanhemmille yllätyksenä.

Hyväksyimme ajatuksen,
että Teemun on nyt aika muuttaa,
Heikki-isä tuumailee.

Uusi koti löytyi kotikunnasta
Korpilahdelta
kolmen kilometrin päästä
lapsuudenkodista.

Kodikas luhtitalo sijaitsee keskustassa
aivan sataman vieressä.
Omalta terassilta aukeavat
kauniit järvimaisemat Päijänteelle.

Oma arki

Itsenäisen elämän opettelu alkoi
parin kuukauden
asumisharjoittelujaksolla
Niittykummun ryhmäkodissa.

– Niittykummussa harjoiteltiin
aamupalan ja iltapalan laittoa
ja kodin puhtaanapitoa.
Minä olenkin ahkera siivoamaan,
laitan tavarat aina viivottimen
mukaan järjestykseen,
Teemu kuvailee pilkettä silmäkulmassa.

Niittykummusta käy asumisen ohjaaja
kerran viikossa Teemun luona.
Ohjaaja on apuna ruuan laitossa.
Yhdessä hänen kanssaan Teemu miettii,
millaista ruokaa kannattaisi ostaa.

Teemun äiti ja Miia-sisko ovat
myös tarvittaessa tukena arjessa
ja tulevat mielellään auttamaan
vaikka ruuan laitossa.

– Tosi mukavaa on asua itseksensä
ja nauttia omasta rauhasta.
Vanhemmat käyvät välillä katsomassa,
mutta kyllä minä itsekseni pärjään,
Teemu kehuu.

Itsenäistä asumista on
nyt reilu puoli vuotta takana.
Arki sujuu mallikkaasti.

Teemu kattaa mansikkajäätelöt pöytään
ja suunnittelee lähtevänsä
vielä polkupyörällä uimarannalle.

KEHITYSVAMMAISTEN
PALVELUSÄÄTIÖ

www.kvps.fi